

ELŐFIZETÉS

KELYHÉN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos postát sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Ngiltár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, január 31.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Az aradi faipar.

A képviselőház ülése.

A kereskedelmi- és iparkamara ülése.

A tüdővész gyógyítható.

A szász trónörökös lemondott.

Arad utcáinak fásítása.

Osztrák képviselők botránya.

Az aradi kamara a magyar helységnevek
mellett.

Kana Ivor — képviselő.

Maeterlinck felesége Monna Vannáról.

A kenyér-zsúr.

Bács Nándor bieskaja.

Tárca: Monna Vanna bemutatója. Irta: Zima
Tibor.Regény-Csarnok: A távollevő. Irta: Montégut
Maurice.

Az aradi faipar.

Arad, január 30

Nem az asztalosok, ácsok, esztergályosok és bognárok mesterségét értjük, hanem azt a fejsze forgatást, a mely az utóbbi években fokozódó szilajodással pusztítja Arad közönségének élő fáit és ültetvényeit és azt az ötletszerű műkedvelőséget, mely az üdülő helyek alapítása, ápolása és a közönség számára való biztosításában lépten-nyomon megnyilatkozik. Elég fontosnak tartjuk ez ügyet arra, hogy a parkbizottság mai üléséből kifolyólag e helyen foglalkozzunk vele, és pedig azért, mert a kérdés szorosan összefügg a közegészség ügyével, és azonkívül az itt tapasztalható félszegségek ma már egészen általánossá vált boszuság forrását képezik.

Arad város közönsége nem bir valami különös érzéssel ültetvények, parkok, nyilvános üdülő helyek létesítése iránt, mindennemű koncepciónak teljesen hijával szükkölködik ebben e részben, sőt — a mit leginkább apprehendálunk — azt sem tudja kellőleg fejleszteni és fentartani, a mit a kedvező véletlen a kezére játszott. Már öregapáink jobban szerették a sört, mint a lombsátrak alatti üdülést a szabad természet ölen; csak így magyarázható, hogy annak idején nem akarták a családi erdőrt becsereíteni a sörházat. Most már se sör, se erdő, hanem a helyett egy kaszárnya, melynek a lakbérét meg kell dupláznunk, hogy az építési költség kamatait kifizethessük.

Egy lelkes főúr ajándékozott valamikor Aradnak egy darab őserdőt, a mostani városligetet üdülő helyül. A hálás utókor egy szeszgyárat engedélyezett a tövébe s a körüle folyó ér ágát istálló lével folyatta tele, mely egy emberöltőre megfertőztette nemcsak a ligetnek, hanem az egész városnak a levegőjét, és csak a szeszipar hanyatlásának és a mezőhegyesi cukorgyár-vállalatnak köszönhetjük, hogy a szeszgyár megszűnt, a büzös árokban pedig élővíz folyik. Azonközben a fejsze is működésbe jött; egy fürdős kezbejöttével kivágták a liget ősi fáit, melyek dültökben összetörték a többi, s egyidejűleg egy szenátor — ki később szerencsésebb volt a lutrin, — kivágatta a Ferenctéri fasornak óriási fáit.

Ezen akkoriban mégis csak megütköz-

zott a közvélemény, mely nem igen szokta volt még meg a fejsze-kopogást. Azóta kivágták a temetőbe vezető pompás sétány remek jegenyéit, hogy a közéjük ültetett beteg csemeték, melyek az árnyékban nem tudtak gyarapodni, kissé előbbre menjenek. Tavaly télen újra megkoppant a fejsze a városligetben s azóta vígan halad az irtás munkája. Előbb azon ürügy alatt, hogy a tóra hajló fákat távolítják el, razirozták az egész tó partját, az idei télen, illetőleg ősszel tovább folyt az irtás, akár egy erdő kihasználási üzletben, s a parkbizottság mai ülésén, hol a dolog szóba jött, nem tudták megadni a bővebb felvilágosítást.

Hát mire való a parkbizottság, ha ilyen dolog az ő tudta és beleegyezése nélkül történhetik? Sőt az efféléhez még a parkbizottság beleegyezése sem elégséges, mert a fák az ingatlan tartozékai, vagyont képeznek, és pedig egy városligetben a bennük levő nyers anyagnál sokaltnagyobb értéket s tudunkkal a közgyűlés nem járult hozzá azon félszázados fáknak kivágatásához, jöllehet köze van hozzá, hiszen a Darányi-szobor helyén állott fiatal tölgyet csak miniszteri engedéllyel lehetett kivágni, bár a rosszul informált közgyűlés a kivágatást jóvá hagyta. A városligetnek tudunkkal egy felelős gondviselője és haszonelvezője van. Gondolt-e a lövész-egylet arra, hogy a két év óta kipusztított fákat számon kéri tőle a közgyűlés, nem törődve mentesgük- és kifogásukkal?

TÁRCA

Monna Vanna bemutatója.

(Maeterlinck drámája. Először adták az Aradi Nemzeti Színházban 1903. január 30-án.)

A dráma-irodalom terén az utolsó évtized alatt, amennyi időnek színházi életére, ennek nevezetesebb jelenségeire, kiválóbb szenzációira visszaemlékezni tudok, nem keltett szindarab akkora feltűnést és érdeklődést, mint a belga Maeterlincknek Monna Vanna című háromfelvonásos drámája. Magában a szerző egyéniségében is annyi ekstravagancia van, eddig ismert színpadi munkái nagyobb részét annyira ekstrémek, annyira szimbolikusak, hogy ezt az új darabját látatlanban is, ha érdeklődéssel nem, de legalább is valami egyoldalú kíváncsisággal kellett várni. Am Maeterlinck ezuttal nem olyat nyújtott, ami csak különlegességénél fogva és csak egyoldalú kíváncsiságra tarthat számot. Odavetett a művelt világnak egy problémát, egy emberi problémát, amely problema a szónak abszolút értelmében azonkívül, hogy érdekes és nagy is. Sőt ennél többet is tett „a degenerált agyu, örült belga”: annyi problémát hozott a színpadra, ahány szereplője van a darabjának.

A Monna Vanna meséjét valószínűleg igen sokan ismerik már, hiszen rövid idő alatt való-

ságos kis irodalma lett ennek a darabnak. Ha én itt mégis elmondom, hogy mi történik a darabban, azt a refleksiák közvetlensége érdekében teszem. Tehát: Piza városát Flórenc zsoldos hadai ostromolják. Végszpusztulás fenyegeti a várost s menekülésre alig van kilátás. Guido Colonna, a pizaiak fővezére három követet is küldött már Prinziwalléhoz, az ellenséges hadak zsoldos kapitányához, egy sem tért azonban vissza. Utoljára elküldi öreg édesapját: Marco Colonnát Prinziwalléhoz, s az öreg békefeltételekkel tér vissza. Öröm van a pizai táborban, s csak Guidó az, akinek nem öröm ez az öröm. Azt kívánja Prinziwallé, hogy Giovanna, Guido felesége egyedül menjen át hozzá egy éjszakára. Egyedül menjen és ne legyen rajta más, csak egy köpeny. . . Nem elég, hogy elmenjen, de a ruhája is az uton már magán viselje a bekövetkezendő gyalázat bélyegét. És Monna Vanna elmegy. Felkeresi a zsoldos kapitányt éjnek idején, egy szál köpenyben — ahogy kívánta — elmegy hozzá, bár csak annyit tud róla, hogy az egy vad, barbár, vérengző katona. És bemegy a Prinziwallé sátrába fagyos készsággal, lemondással és érzéketlenül. Prinziwallé azonban nem vadállat, hanem egy tiszta és szerencsétlen lelkű férfi, aki Giovannát gyermekkor óta szereti. Hozzá sem nyúl az asszonyhoz s ez visszatér férjéhez épen olyan tisztán, épen olyan szűzön, mint amilyen volt. Azaz, hogy

nem egészen: csak a teste érintetlen, a szíve már nem. Érti, hogy megszerette azt a férfit, de védekezik a saját szerelme ellen, mert becsületese akar maradni. Aztán visszatérnek mindketten Pizába — Giovanna és Prinziwallé — s a pizaiak örömmujongással fogadják az asszonyt, aki megmentette a hazáját. Mindenki vig, csak Guido, a férj nem. Természetes, hiszen az ő élete és az ő halála volt az ár, amelyen ezt a diadalt, ezt a mámort megvették. És Giovanna odalép a férje elé s azt mondja: Ez az ember Prinziwallé aki engem nem bántott, szepőlőtenül jövök vissza, örvendj te is. Guido azonban nem hisz a feleségének, nem tudja elgondolni, hogy az a Prinziwallé, akit ő ellenségének, inkább állatnak mint embernek ismer, hogy ez a Prinziwallé ne érintette volna ezt az asszonyt, akivel egy éjszakán azt tehetett, amit akart. Ő maga keresi magának a bizonyítékokat arra, hogy nem igaz az, amit Giovanna állít s hiábavaló az asszony minden őszintesége. Guido nem hisz. És mikor látja Giovanna férjének durvaságát, kicsinyességét, felébred benne az érzés, amely ellen eddig védekezett, s kitör belőle a Prinziwallé iránti — szerelem. Azt kiáltja, hogy Prinziwallé igenis megbecsületlenítette őt s azért hozta ide, hogy bosszút álljon rajta. Magának követeli a foglyot, s mig kötözi, azalatt szerelmet sug Prinziwallé fülébe. Guido pedig boldogságban uszik. Fogalma sincs arról, hogy éppen

Mintha valami rögeszme uralkodnék a város kertjei és fáinak gondozásában. Ez a rögeszme eleintén csak a *nyirbálásban* nyilvánult, mely a fák szabad és természetes növése ellen irányult; a két belvárosi park fái a logesudálatosabb alakulásokat mutatják a komolyabb izlésű idegen nagy multságára; de ma már ez a passzió a vandalizmusig fejlődött, az oltót a fejsze és fűrész váltotta föl: az utóbbi két év alatt a város tulajdonához tartozó és kezelése alatt álló összes utcá- vagy utcaszéli fákat leboltolták; vagyis koronáiktól teljesen megfosztották. A parkbizottság ülésén ez is szóba került, a válasz csak az volt, hogy a felettük vagy mellettük levő villanyvezeték miatt történt; igen ám, de nemcsak ezek vannak megcsontítva, hanem minden fa, példa rá a mostani athléta-játéktér szegélyének fái. Hát mire való a parkbizottság, ha még tudomása sincsen ezen általános csonkításról?

A szerencsés véletlen Aradot rendkívüli kedvezésben részesítette. Az Atzéltelek megvétele és a régi temető felszabadulása által egy oly parkot alakíthat, mely a főutól a Kossuth-utcáig félkörben szegueti Aradot és a milyennel alig dicsekedhetnek alföldi város. Itt volna az ideje, hogy a tervezéshez, rendezéshez lássanak, amit a kegyelet megsértése nélkül is tehetnének; e helyett azonban a régi temető előtti fért, mely a leendő park Kossuth utcai bejáratát képezné, falrakó helyül adták bérbe, a közepét pedig a lelencháznak jelölték ki. Lelencház a városligetben, a lövöldék, körhinták, kuglizók, nagy dobos zenekarok közepében.

A belváros keleti oldalán egy lelkes polgár keresztül vitte és gyönyörűen meg is tervezte a *Baross-parkot*; de amint nem az ő nevére nevezték el, úgy nem is az ő intenciói szerint fejlesztették. Minden áron egy nagy kocsmát kellett a közepébe építeni, egy aránylag kis parkba, egy drága és nagy kocsmát!

Hiába elleneztek mások a képtelen

vállalkozást; hiába mondták, hogy a város maga is kocsmáros, ne építsen hát önmagának konkurrens vállalatot; hiába mondták, hogy ez a parknak elzárásához és konyhaszaggal való eltöltéséhez fog vezetni. Fogadkoztak, hogy azt sohasem engedik meg. Ma a parkbizottság helyszíni szemlére ment ki, hogy megállapítsa, hol és mennyire kellessék a parkot elzárni a közönség elői, ha ott katonazene van. Az elzárás folytán a parknak csak a felső fele marad szabadon, s a városnak a Petőfi-utcától lefelé eső része már tetemesen távolabb fog esni attól is, ami nyitva marad. Miért kell ennek így lenni?

Mert különben nem lehet a kocsmát haszonnal kiadni.

De hisz a park a *közönség* és nem a kocsmát végett van! Mondjon ellent a bizottság!

Azt nem lehet, mert a közgyűlés ezt már elhatározta.

De hát akkor mire való a parkbizottság, ha a közgyűlés az ő megkérdezése nélkül mondja ki az elzárást és szünteti meg a tilalmat, mely eddig a melegételek kiszolgálása ellen fenállott? Most már a parkban csak időnként lesz orgona, akác, olajfa és hársillat, de állandó lesz benne a generaiszaft és a gulyás szaga kikeletől késő őszig.

De hát mire való a parkbizottság? Az most fákat ültet az utcákba, de nem kell azért megijedni, nem árnyéknak, csak ciferaságnak, *faragható* fákat, melyeket minden évben tövig le kell csonkítani már az ő természetüknél fogva. Hát jól van, ha már Aradon a faiparnak ez a neme honosodott meg, abba is belenyugszunk. De ime a városligetben a kivágott lombos fák helyébe *fenyőfákat* ültetnek, a meiynek lombja a tövin van, a tetején pedig lomb helyett egyetlen csupasz hajtás. Ugy esett már az aradi kánikula az ő régi jó hirnevéből, hogy nincs szükség lombos fákra s azok alatt hűvös árnyékre? úgy látszik, hogy igen, ezért kell a hideg éj-

szak fát nálunk is meghonosítani, hogy a nyár erőtlén verőfényét teljes valóságában élvezhessük. Azért kellett olyan fákat ültetni, a melyek a lombjaikon állanak s a lábukat nyújtják égfelé. Hisz ez fejte-tőre borított állapot! Hogyan engedte meg ezt a parkbizottság?

A parkbizottságot nem kérdezték meg e felől.

De hát mire való akkor a parkbizottság?!

A képviselőház ülése.

— Az aradi közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 30.

A közönség fokozott érdeklődéssel viseltetik az ülések iránt. Ma is mindakét emeleti karzat telve volt szebbnél-szebb hölgyekkel, sokan közülök talán alig is aludtak, meglátszott rajtuk, hogy — farsang van és az éjjel zene mellett mulattak.

A mai ülésen *Hieronymi Károly* volt belügyminiszter valóban érdekes és lenn nagy figyelemmel hallgatott beszédet mondott, de beszéde a teremben sem volt mindenütt hallható. Nagy készütséggel és tudással beszélt, az ellenzék türelemmel és majdnem közbeszólások nélkül hallgatta meg.

Utána *Darányi Ferenc*, a néppárt tagja beszélt.

Szünet után *Bakonyi Soma* beszélt hosszasan, nagy figyelmet keltve.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, Láng Lajos és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél 11-kor megnyitja az ülést és bemutatja a kérvényeket.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter 3 vicinális javaslatot terjeszt be.

Következett a napirend.

(A katonai javaslatok.)

Hieronymi Károly: Annyi téves adatot és talán öntudatlanul elferdített állítást hallott az ellenzék szónokoktól és Komjáthytól is, hogy azokat megjegyzés nélkül nem hagyhatja. De valamennyit megcáfolni szinte lehetetlen. (Helyeslés jobbról.) Elsőbb is Komjáthy számszerű ada-

most történik meg a felesége lelkében mindaz, amitől ő eddig alaptalanul félt. Es Giovanna meg fog szökni Prinziával.

Ez a darab váza, mely így elolvasva alig mutat többet egy hétköznapi, szürke dráma meséjénél. Ezer kifogást, hibát lehetne találni benne lélektani szempontból. Erre azonban Maeterlinck nem enged alkalmat s — én azt mondom — okot sem. A hogy ő megindokolja szereplői által ezek cselekedeteit, mindent elhiszünk neki, nem is tehetünk mást. Így — például — furcsának találhatjuk talán, hogy Giovanna beleszeretett Prinziávalba, pedig tehet-e mást egy csupa szívből való asszony, két olyan férfi között, mint Guido az ő kicsinyességével és Prinziával az ő nemes őszinteségével? Maeterlinck avval csapja be a rideg ész számítását, avval dönti meg a mi igazságainkat, hogy az embereit olvanoknak rajzolja meg, akiknek viselkedéséből, jelleméből nem következhetik más, csak az, amit tesznek.

Határozott és következetes, ha nem is feltétlenül egészséges, minden alakjának jelleme. Minden szavuk, minden mondásuk félreismerhetlenül szolgálatában áll annak az elvnek, annak a gondolkozásmódnak, amelyet követnek. Maga Giovanna, Guido Colonna a férj, az öreg Marco, Guido apja, — a darab egész cselekménye alatt ugyanazok, akiknek és amiknek első szavuk kiejtésénél megismertük őket. En legalább nem tudnám elképzelni, hogy az után a tüzzel, felháborodással, ved és méltán jogos indulattal teli jelenés után, amelylyel Guido, a férj, Prinziávalnak megfontolatlanlanságában perverz kívánságáról értesül, — mondom: e jelenet után nem tudnám feltételezni Guidóról, hogy Prinziávaltól visszatérő feleségét nyugod-

tan, vagy akárcsak megnyugvással is fogadja. Itt az emberi gyarlóság legyőzi az igazságot és bizony mondom: a Guido személye akkor volna hamisan megrajzolva, ha el tudná hinni a hihetlent. Jóllehet, ez a hihetetlen nem más, mint épen maga az igazság.

Itt van Giovanna, akiről először kellett volna szólanom. Mihelyt az első szavát kimondja és ahogyan kimondja megismerjük őt, olyanak ismerjük meg, amilyen: nemesnek, tisztának és becsületesnek. A férj — hiszen természetes — kétségbeesett, minden férfi-öreje kitör belőle, tiltakozik lelkének, testének minden porcikája a gyalázatos, a lelketlen követelés hallatára, fél-őrült állapotában eltaszítja magától a saját édesatyját is, és mert egyebet nem tehet, hát dühöng és káromkodóan esküszik a bosszút, a megtorlást, mert katona és mert ember. Mert ember, akinek szíve tele van szerelemmel a felesége iránt, a világ legártatlanabb, legszemérmetesebb asszonya iránt. Es ő ezt az asszonyt engedje át egy éjszakára, de akár csak egy percre is — hiszen mindegy: egész étet jelenthet akármeddig — olyan embernek, mint Prinziával, egy barbárnak, egy vérengző zsoldosnak? Nem, ezt nem teszi meg sem a katona, sem az ember. Es Vanna? Ő szólanul vigig hallgatja az ura beszédét, szenved alatta, de szólanul türi szerelmének, szemérmézetének tetemrehívását, elhatározásra kész, de szólni nem mer, míg egyenesen meg nem kérdezik. S akkor csak ennyit mond:

— Ma este elmegyek.

Ami ebben a három szóban kifejezve van, az egy egész élet. Elnél is több. Talán halál. Talán elkarhozás. Mi ott a nézőtérén annyira hiszünk az elhatározásának, hogy nem is akar-

juk visszatartani. Vajjon nem akarjuk-e? Hát mi is prinziavallék lettünk, hát mi is azt kívánjuk, hogy ez a tiszta nő, ez az ártatlan nő elégjen az önfeláldozás tüzenél, elégjen egy olyan ember karjai között, akit eddig csak állatnak ismerünk? Dehogyan akarjuk, hiszen sokkal jobban szeretjük Giovannát, annyira szeretjük, hogy nem is féltjük őt. Ez az asszony olyan tiszta, olyan becsületes, hogy ezt tiz Prinziával sem mocskolhatja be. Mit törődik ő azzal, hogy kicsoda Prinziával? Lehet tőle akármilyen barbár, amellet, hogy a becsületét elveszik, eltörpül a férfi állatiassága. S ha Prinziával tényleg az volna, aminek gondolta, nem lepődött volna meg. Elámult azonban, mikor látja, hogy ez a zsoldos katona nemes tiszta lelkű férfi, aki sokkal jobban imádja őt, semhogy képes volna bántani. Erre nyer bátorságot Vanna és ezért mer érezni is. Nem mondja meg, de kivesszük a szavaiból, hogy jobban szeretné Prinziavallét szeretni, mint az urát. Csakhogy még védekezik, küzd a lelke s keresi a kibúvókat, boldog volna, ha semmi jelt nem találna, ami ennek az áldatlan szerelemnek létezését mutatja, szinte bizonyosra vennie, hogy nem is talál, ha nem volna előtte az a tudat, hogy ime Prinziával a hazáját, saját magát feláldozta ezért a találkozásért. De Prinziával őszintén és tisztán szereti Vannát, gondolkodás nélkül megmondja, hogy ez tévedés, hogy ő már anélkül is kegyvesztett lett fellebvalói előtt. Milyen könnyen eihallgathatta volna ezt Prinziával, hogy szerelme nagyobbak lásék Vanna előtt. Es nem teszi és épen evvel az őszinteségével hódítja meg Vannát. Egy pillanatra megtántorodik benne a férje iránti szeretete, de soha szakadásig nem vitte volna a

Mentona, január 30.

Giron és Lujza hercegnő panaszt emeltek a mairee-nél, hogy a közönség ellen-szenvét érezteti velük, és kérték hogy a hatóság hasson oda, miszerint ezt megakadályozzák. A hatóság azonban nemcsak hogy erre nem volt hajlandó, hanem sub rosa tudomására hozta a szerelmes párnak, hogy szívesen látná, ha Mentonet elhagynák. Ennek következtében Gironék már holnap vagy holnapután elutaznak.

A válópör részletei.

Drezda, január 30.

A válópör tárgyalásáról a nagy titkolózás dacára is kiszivárognak egyes hírek. Zehme lipcei ügyvéd nem volt jelen a tárgyaláson és a trónörökösnét Bondi drezdai ügyvéd képviselte. A trónörökös részéről Körner ügyvéd jelent meg. A koronatanu a főudvarmesternő volt, aki előadta, hogy a trónörökösnét nem egyszer találta együtt Gironnal. Őt is a komornák tették figyelemessé a dologra. Bőro Tümping főudvarmester főképp a Giron és a trónörökösné közt folytatott levelezésre vonatkozólag tett vádlomásokat, Schwarcz detektív pedig azt bizonyította, hogy a trónörökösné Genfben tényleg együtt élt Gironnal. A házasságtörés tényét tehát a bíróság megállapítva látta. Az elhalasztás tisztán csak azért történt, mert a trónörökösnével bizonyos pénzbeli megállapodásokra akarnak jutni. Drezdában tegnap a lapok különkiadásokat rendeztek.

Drezda, január 30.

A válópör tárgyalásával megbízott külföldön bíróság tegnap négy tanut hívott meg, de csak Fritsch bárónét, Lujza hercegnő volt főudvarmesternőjét hallgatta ki. A kihallgatás egy óráig tartott.

Wölflig Lipót.

Cap-Martin, január 30.

A napokban várják Mentoneba Wölflig Lipót, aki a megbeszélés szerint egyedül jön és kedvesét nem hozza magával. Wölflig Lipót még mindig Lausannében van Adamovics Vilmmával, akivel a környéken kocsin kirándulásokat tesz.

Genf, január 30.

Egy berlini lapnak azon híre, mintha Wölfling a múlt vasárnap a legnagyobb titokban és csendben elvette volna feleségül Adamovics Vilmmát, nem felel meg a valóságnak. Általában azt hiszik, hogy a volt főherceg most már nem is gondol komolyan erre a házasságra, a miből így nem lesz semmi sem.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.**A színház műsora:**

Szombat: Monna Vanna, dráma. (Páratlanbérlet.)
Vasárnap: Délután: A dolovai nábob leánya, színmű. Este: A boszorkányvár, operette. (Páros bérlet.)
Hétfő: Délután: Boccaccio, operette. Este: Koldusdiák, operette. (Páratlan bérlet.)
Kedd: Delila, dráma. (Páros bérlet.)
Szerda: Szultán, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Végre hajtó, vigjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: A boszorkányvár, operette. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Szultán, operette. (Páros bérlet.)

* Szultán. Zilahyné, betegségéből felépülve, hosszas szünetelés után szordán, a Szultán című szerepében lép fel először. A régen nem adott, szépenéjű operettet, mely fényes kiállításban kerül színre, érdeklődéssel várja a közönség.

* A vasárnapi előadások. Vasárnap délután A dolovai nábob leánya kerül előadásra. A darabban a kadét pompás szerepét Zilahy játsza, ki délutáni előadásán ezuttal lép fel először. Este a Boszorkányvár operettet adják.

* Zilahyek a Fészekben. Budapesten az írók és művészek külön kedélyes otthont akottak

maguknak, mely otthont „Fészek“-nek nevezték el. Ennek a kedélyes bohém-tanyának Zilahy Gyula egyik élteleméje volt, sőt ő is ennek a „Fészek“-nek a keresztpapja. Mikor a kedélyes otthon neve felett föprenkedtek, akkor Zilahy hirtelen felállt és így szólt:

— Kik tagjai ennek a tanyának? Nemde: Fésztők, Építésszek, Színészek, Zeneészek és Komédiások. A tanya neve legyen hát „Fészek.“

Igy lett Zilahy e kedélyes tanyának keresztpapja.

A „Fészek“ február 3-án fényes kerti estélyt rendez, melyen a Zilahy pár alapszabály értelmében részt vesz. Zilahyné néhány ének-számot ad elő és Zilahy az ő híres monológjával figyja a fővárosi művész társaságot szórakoztatni.

* Haller Irma, az aradi színház nemrégén megvált tagjának sikeréről veszünk hírt. A miskolci színházban a napokban volt a Vesztaszűzek bemutató előadása, mely alkalommal a közönség egészen megtöltötte a színház nézőterét és zajos ovációkban részesítette Haller Irmát, a társulat primadonnáját, kinek Cypris szerepében majd minden ének-számát meg kellett ismételnie.

* Magyar zenegyöngyök címmel Gravátsch Tivadar (Budapest II., Iskola utca 38.) kiadásában eredeti magyar zenemű sorozat indult meg, melynek első füzetét Herald Holzer Herminnek, Farkas Imre és Kadosa Marcel szövegére írt négy szép dalt tartalmazza. Egy füzet ára 24 fillér.

A tüdővész gyógyítható.

(Marmorek dr. fölfedezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

Csak tegnap adtunk hírt róla, hogy Rockfeller, az amerikai nábob, hét millió dollárnyi alapítványt tett annak a számára, aki a tüdővész gyógyításának módját fölfedezi.

Ugy látszik, hogy ez a rengeteg vagyon dr. Marmoreké, a párisi Pasteur-intézet bakteriológusáé lesz, aki a minap azzal a szenzációs hírrel lepte meg a világot, hogy ő föl fedezte a tüdővész szerumát.

Amióta Behring és Roux professzorok, a kiknek a neve után minden gyermekét féltő szülő áldást mond, megtalálták a difteritisz szérumát, amely olyan csudálatos jól bevált, bármennyire kétkedve fogadták is eleinte egyes igen kiváló tudósok is, azóta az orvostudomány tisztában lehetett vele, hogy a szérum-therápiára óriási jövő vár.

Ebben a várakozásban a világ nem csalódott. A közelmúlt időben hír érkezett róla, hogy kísérletezések folynak még pedig jó sikerrel a tifusz, a kolera, a vörheny szerumával. De midezeknél lázasabb érdeklődéssel fogadta a világ Marmorek nagy fölfedezésének híret.

Tüdővész... Ez a „poétikus“ betegség évről évre irtózatosszában gyilkolta le az embereket, többnyire éltük tavaszán levőket, akiknek az arcára egy nap csak odaült az a sajátságos pir, melyet úgy hívnak, hogy: a halál rózsája. Menthetetlenek voltak. Kellő ápolással, táplálással legfőleg meg lehetett nyújtani életüket, de kiirtani belőlük a rettenetes kórt nem tudta a tudomány.

És imhol, most Marmorek megtalálta a tuberkulózis ellenmérget. Es ezernyi ezer ember nem hisz az ő betegségében élete utolsó pillanatáig, most vissza lesz adható az életnek.

Mert az újabb hírek azt mondják, hogy Marmorek fölfedezése már teljesen érett dolog hónapok óta és hogy ez a komoly tudós, akit a francia akadémia egyizben a nagy arany-éremmel tüntetett ki orvostudományi fölfedezéseiért, most már kétségtelen bizonyítékokra hivatkozhatik és semmi optimizmus nincs abban, mikor azt mondja:

— Én meggyógyítom a tüdővést!

A tudósa legközelebbi napokban a francia

akadémia elébe terjeszti fölfedezését. Eddig csak azért nem hozta nyilvánosságra kutatásának szenzációs eredményét, mert attól tartván, hogy a világ minden részéből meg fogják rohanni az új szerumért, nem tudott volna elegendő mennyiséget adni az orvosságból.

Néhány hónap óta azonban Marmorek nagy számban immunizált lovakat úgy, hogy nemcsak óriási mennyiségű tüdővész-szerumot fog a szenvedő embereknek rendelkezésére bocsáthatni. Épp most, tavasszal, mikor a gonosz betegség legnagyobb számban ragadja el áldozatait.

Micsoda titáni dolog, mikor egy ember így száll sikra a halál ellen és legyőzi úgy, hogy egy csapásra sok ezer életet ment meg! Valóban: ez a fölfedezés az emberi elme egyik legnagyobb és legdicsebb dídala megint!

Osztrák képviselők botránya.

(Kidobott cukorgyárosok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 30.

Óriási botrány színhelye volt ma a reichsrath. A rendes botrányoknál érdekesebbé teszi a mait, hogy ezuttal nem házi hecc folyt le, mert a képviselők nem egymás között dulakodtak, hanem a cukorgyárosokkal, kik a reichsrath egyik termében tartották ülésüket. A képviselők, nem tudván, hogy erre a kormány adott engedelmet, a gyárosokat formálisan kidobták. Az eset részletei ezek:

Az ülés kezdetén híre járt, hogy az osztrák cukorgyárosok a parlament egyik bizottsági termében tanácskoznak. A hír hallatára Lemisch és Ellenbogen képviselők azonnal meginterpellálták az elnököt, hogy van-e tudomása a gyületről, mely ellen ők tiltakoznak, nem akarván, hogy a reichsrathban meliék-parlament képződjék. Az elnök kijelentette, hogy a gyületről most értesült, s ennek megtartására tőle senki sem kért engedelmet. Erre óriási lármá támadt, úgy, hogy az ülést fel kellett függeszteni.

Wolf és Vukovits képviselők több szociáldemokratával és Schönerer-pártival kirohantak a folyosóra, s hangosan orditozták:

— Dobjátok ki a cukor bárókat!

Berontottak a cukorgyárosok termébe, s itt fenyegető állásba helyezkedve kiáltották:

— Ki a bőrze zsidókkal! Takarodjanak!

A hangulat nagyon heves volt, s majdnem tettegességre került a dolog. A gyárosok izgatottan felelték, hogy a kormány megívására jöttek ide tanácskozni, s határtalan szemtelenség velük így bánni.

Waltz képviselő erre magából kikelve kiáltotta a gyárosoknak:

— Aljas csöcselék!

A gyárosok az egyre szorongatóbb támadásra kénytelenek voltak a termet elhagyni. Bejelentették a botrányt Körber miniszterelnöknek ki sajnálkozását fejezte ki az eset miatt. Egyik cukorgyáros Waltz képviselőt provokáltatta.

A botrányt okozó képviselők, a cukorgyárosok távozása után, visszatértek s reichsrath üléstüremébe, hol a napirendet folytatták.

Újabb bécsi távirat szerint a botrányból több lovagias ügy is keletkezett. Waltz képviselőtől többen kérnek elégtételt sértegetéseiért. Nagyon heves jelenet fejlődött ki a botrány alkalmával Waltz képviselő és Thurn-Taxis herceg között. A herceg nem akart a terembe rohanó képviselők kivánságára kimenni, míg végre a többiekkel együtt kiutasították, noha a cukorgyárosok kijelentették, hogy a kormány megívására jöttek tanácskozni, s nem tehetnek

róla, hogy erről a reichsrath elnökének nem volt tudomása.

Arról, hogy a kiüzött cukorgyárosok mily ügyben gyüleseztek, a következő tudósítás számol be:

A nyerscukor- és finomító-gyárak képviselői ma délelőtt a cukorkontingensről szóló törvényjavaslat tárgyában gyűlést tartottak, a melyen *Lobkovitz* Ferdinánd herceg, az urakháza tagja elnökölt.

Az értekezleten *Barnatzki* miniszteri tanácsos, a kormány képviselője, hosszabb vita után a következő nyilatkozatot tette: A kormány a cukoripar iránt ismételtelen nem csekély jóindulatot tanúsított és jövőre is így fog tenni. Már a pénzügyminiszter is kijelentette, hogy mindent el fognak követni a belföldi cukorfogyasztás emelésére és a kivitel támogatására, hogy a cukoripar tovább is olyan virágzó iparág maradjon, amilyen eddig volt. Tarifális szempontból is, amennyire lehet, támogatni fogja a kormány a cukoripart. A kormány a javaslatok benyújtására is olyan időt választott, amely lehetővé teszi, hogy a javaslatok a kitűzött időre elintéződjenek. Ezzel a kormány nézete szerint minden tekintetben teljesítette kötelességét. Az idő sürget és éppenséggel nem áll az, hogy az egyezmény jóváhagyásának határideje meghosszabbítható. Felhatalmazást kaptam tehát annak a kijelentésére, hogy a kormány a mondotakra való tekintettel elhárítja magáról a felelősséget, akik annak létrejöttét megakadályozták. Kétségtelen, hogy a többi hatalmasságok, a melyek az egyezményhez hozzájárulnak, hasznot fognak huzni állapotainkból. A kormány képviselője végül még egyszer felszólította a jelenvoltakat, hogy igyekezzenek megegyezésre jutni.

E nyilatkozat hatása alatt a gyűlés a bizottságot választotta, a melynek a nyilvánosság kizárásával kell tárgyalnia és indítványait minél előbb előterjesztenie. A bizottságba a cukorfinomítók is, a nyerscukorgyárosok is négy-nyolc képviselőt választottak.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 31. Az aradi kereskedőifjak táncestélye (Fehér Kereszt.) — Az egyesült ujarad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet Alarcos bálja (Martini vendéglő.) — A kurticsi izraelita jótékony nőegylet táncvigalma (Nagyvendéglő.) — A gáji úri fiatalok táncvigalma (Iskola-épület.)

Február 1. Tanító-bál (Polgári fiúiskola.) — Az aradi könyvnyomdászok táncestélye (Vass.) — A borosjenői ifjuság táncvigalma (Központi szálló.) — A paulisi polgári olvasókör táncestélye. — A gyoroki iparos olvasókör hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Nagyvendéglő.) — A csermői önkéntes tűzoltó-egylet táncvigalma (Kaszinó.) — A borosjenői polgári olvasókör táncvigalma. — A radnai ifjuság táncvigalma (Szvoboda-vendéglő.) — Táncmulatság M. Szlatinán (Nagyvendéglő.)

Február 2. Az aradi borbély és fodrász ifjuság táncvigalma (Kass vendéglő.)

Február 7. A pankotai polgári jótékony nőegylet táncvigalma (Fehér Kereszt.) — Az aradi m. kir. posta és távirda altisztek és szolgák táncvigalma (Kass-vendéglő.) — A radnai önkéntes tűzoltó-egylet táncvigalma (Fekete Sas.) — Réczey-piknik az atletikai klub helyiségében.

Február 8. A Lloyd-társulat estélye este 9 órakor (Lloyd helyiség.) — Az aradi cipészek szakcsoporjának táncvigalma (Vass.) — Az országos vöröskereszt-egyesület borosbesi főkegyelte táncvigalma (Kaszinó.)

Február 12. A világi vöröskereszt főkegyelet táncvigalma (Mátyás király.)

Február 14. Az aradi családok egyrészének táncestélye (Millennium-külön terem)

Február 15. Az aradi szabómunkások szakegyletének táncvigalma (Kass.)

(=) **A tanítók bálja hangversenye.** A tanítók bálja alkalmával rendezendő hangverseny sorrendjében némi változás történt. *Ferch* Odön közbejött akadályok következtében nem kísérheti *Zilahyné* urnő énekét. A rendezőségnek az említett szerepre *Kaletzky* Vilma urhölgyet, az aradi zenede kiváló tehetségű tanítónőjét sikerült megnyernie. A hangverseny végleges sorrendje tehát ez:

1. *Felszólítás keringőre*, Weber K.-tól; zongorán játszik: *Ottenberg* Ilonka urhölgy és *Máday* Sándor.

2. *Benedek* Elek felolvasása.

3. *Ballada*, Vieuxtempstől, *Obertass*, Wieniavskitől, hegedűn játsza: *Herzig* Ottóné,

kapitányné urnő, zongorán kíséri: *Zoltai* Mátyásné urnő.

4. *Quella Fiamma*, ária, Marcello B.-tól; *Haide*, Tarnay A.-tól, szövege Eadródy Sándortól, éneklő: *Zilahy* Gyuláné urnő, zongorán kíséri: *Kaletzky* Vilma urhölgy.

(=) **Az aradi családok egyrészé** által rendezendő harmadik táncestély jövő hó 14 én este 8 órakor lesz megtartva a „Millennium“ külön termében.

(=) **Kereskedő ifjak bálja** Az aradi kereskedő ifjak holnap, szombaton este, a *Fehér Kereszt*-szálló nagytermében tartják zártkörű táncmulatságukat. Belépő-díj 2 korona, családjegy 4 korona.

(=) **A nyomdászok estélye.** A kik a mi írásainkat szép betűsorba illesztik, azok a mulatozásban s a mulattatásban nem kisebb mesterek, mint az ólombetűk sorakoztatásában. Eről a jó tulajdonságukról akarnak ismételtelen tanúságot tenni az *aradi könyvnyomdászok*, a kik vasárnap, a *Vass*-szállóban díszes táncestélyt rendeznek. Régi mulatságrendezői hírukra vigyáznak most is a nyomdászok, a mikor nagy fáradtsággal igyekeznek azon, hogy az estélynek minél nagyobb sikere legyen. A mulatság díszét jelentékenyen fogja emelni a remek kivitelű táncrend, a mely kiváló izlésnek a munkája, s a mely díszes emléke lesz a táncolóknak.

Arad utcáinak fásítása.

(A park-bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

A város park-bizottsága ma délután ülést tartott, melyen *Lukácsy* Lajos bizottsági tagnak egy indítványát tárgyalták és fogadták el a város több utcájának fásítására vonatkozólag. Azt indítványozta *Lukácsy* Lajos, hogy a már elültetett fákat lassák el ugynevezett *fakutyák*kal, hogy a kocsik kerekei meg ne rongálják azokat, s cseréljék ki a kihalt fákat ujakkal.

A folytatólagos utcafásítás sorrendjét így állapította meg a bizottság: a *József-főherceg*-utnak a csanádi és kincstári paloták közé eső része, a *Petőfi*- és *Simonyi*-utcák, illetve a *Forray*- és *Hunyady*-utcák közé eső utvonat, a *Széchenyi*, *Eötvös*, *Deák Ferenc*, *Karolina*, *Varjassy József*, *Batthyány*, *Fábián* és *Kazinczy*-utcák, továbbá a városházának a csanádi és pénzügyi paloták felőli két oldala. Azt is elhatározta *Lukácsy* Lajos indítványára a bizottság, hogy a *Szentháromság szobor* oszlopai közé s az Ipar- és népbank palotája elé is ültet gömb-ákácokat.

Az ülésen észrevétel tettek az ellen, hogy csupa gömb-ákácokat ültessenek, miután a fának folytonos nyesése költséges, s aránylag rövid életűek is. A bizottság azonban *Fetter* Géza és *Mayer* Miksa hozzászólása után megmaradt a gömb-ákácok ültetése mellett.

Meghatározta a bizottság a Baross-park területén azt a „senekőzt“, amely területet a kioszk bérlője katonazene-hangverseny alkalmával belépti díj szedés céljából elzárhat. Ez a kör a park déli végétől: a *Petőfi*-utca felőli bejáratától a kioszk körül az első rondóig terjed, amely keresztmetszetben a kioszk terrasztól mintegy ötven lépésnyi távolságban van.

A Baross-park egy részének elzárása nem a legszerencsésebb elhatározása volt a város közgyűlésének. Ez a nézet kifejezést nyert a park-bizottság mai ülésén is. A sétatény nem jövedelem-szerzés céljaira szolgál, hanem a közönség üdülésére s nem a kioszk-bérlő kedvéért van, hanem a közönség kedvéért. Mindehhez hozzájárul az is, hogy a közgyűléshez a park-bizottság véleményének meghallgatása nélkül vitték be ezt az ügyet, de minthogy a törvényhatóság már meghozta határozatát, nem volt más tenni, mint meghatározni azt a kört, amelyet a kioszk bérlője katonazenének alkalmával elzárhat.

A gyűlésen meginterpellálták a bizottság elnökét amiatt, hogy a ligetben a parkbizottság meghaligatása nélkül irtják a fákat. Erre vonatkozólag kimondta a gyűlés, hogy a jövőben a park bizottság véleményének meghallgatása nélkül *sommiféle faizást elrendelni ne lehessen*.

Az ülésen *Varjassy* Lajos tanácsos elnöklése alatt jelen voltak: *Avarffy* Géza, *Boros* Vida, *Fetter* Géza, *Lukácsy* Lajos, *Mayer* Miksa és dr. *Angel* István aljegyző.

Maeterlinck felesége

Monna Vannáról.

(Maeterlinck irodalmi tervel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

Maeterlinck az aradi színházban ma este bemutatott *Monna Vanna* szerzője és a felesége a napokban akartak Bécsben találkozni. Az asszony Bukarestből ment Bécsbe, a költő pedig a Rivieráról akart följönni. Valami gyenge betegség azonban fogva tartja a délvideken, úgy, hogy most csak felesége küzd Bécsben férjének művéért, a *Monna Vanna*-ért.

Maeterlinck asszonynak sajátos feje van. Néha a *Donatello* női mellszobrára emlékeztet, néha pedig *Sarah Bernhardt*-ra hasonlít. Olyan szépség, mely pillanatonként változtatja karakterét.

— Olasz vér van az ereimben, — meséli *Maeterlinck* asszony, — atyám velencei származású és *Bianconin*ak hívták. Később elköltözött Normandiába és ekkor *Leblanc*-ra franciasította a nevét. És Normandiában születtem. De vágyam mindig Olaszországba vonzott. Mikor három évvel ezelőtt Velencében jártam, mindig arról ábrándoztam, hogy egy reneszánsz drámában játszok. És anélkül, hogy határozott célt ismertem volna, anyagot gyűjtöttem, mely aztán később a *Monna Vanna*-hoz kitűnő szolgálásokat teljesített. Rajzoltam és akrarelleket festettem, megtömttem a vázlatkönyvemet, vásároltam mindenféle szövetet és szerszámokat.

*Monna Vanna*t forróvérű velencei nőnek képzelem el és ilyennek játszom is el. Férjem nagyon meg volt lepve, mikor látta, hogy a német színpadokon *Vanna*t mint valami *Gretchen*-alakot ábrázolják. Altalában a német előadások kellemét nem tudja összeegyeztetni avval a szellemmel, melyet ő vitt bele a rendezésbe. Németországba mondhatni — *modernül* játszik a darabot, mi a lírai tónushoz tartjuk magunkat.

Azt kérdeik tőlem, hogy mért állítja fel *Prinzivalle* azt a feltételt, hogy *Vanna* a köpeny alatt meztelenül jöjjön hozzá. Különös! Ezt még soha sem kérdezték tőlem, de úgy találom, hogy a felelet nagyon természetes és *Maeterlinck* is azt mondaná, a mit én mondom most. Tehát: *Prinzivalle* vad a szerelemtől, örvöngő a szenvedélytől. Ilyen jellemknél nem ritkaság, hogy a szenvedély gyűlöletté változik és ebből a gyűlöletből, mely a legörületesebb szerelmet leplezi csak, folyik a brutális követelés. Persze a mint meglátja sátra küszöbén *Vanna*t, gyűlölet és düh egyszerre lehull róla és gyengédsége, szűzies szerelme visszaváltotatják olyan nemes emberré, a milyen természettől fogva.

Először *Sarah Bernhardt*nak akarta a férjem írni a darabot. De az írás alatt folyton mondogatta: „Tulajdonképp csak te játszhatod a szerepet.“ Akkor csak énekesnő voltam. A darab kedvéért lettem színésznő. Nincs olyan szó a darabban, melyet férjem velem meg nem beszélt volna, a melynél meg nem kérdezett volna: „El tudod ezt így mondani? Hogy fogod mondani?“ És így nőttünk össze: a szerep

meg én. Én vagyok Vanna. Épügy tennék, és beszélnek, mint Vanna.

A férjem most fejezett be egy új darabot. A címe: „Joycelle” és mesedráma. Meseországban játszanak és ugyanolyan lírai prózában van írva, mint Monna Vanna. Ot felvonás és négy személy. Most pihen a férjem.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Meghívás Az Aradi önálló férfi- és női szabó iparosok szakcsoportja február hó 1-én d. u. 4 órakor az ipartestület kistermében választmányi ülést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívottnak.

A kenyér-zsúr.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

A mai péntek ismét meghozta a maga kellemes óráit azok számára, kik a szellemi élvezeteket keresik. Az ötödik zsúr rendezték ma az ingyen kenyér javára, s a városháza nagyterme megtelt érdeklődő közönséggel. A műsor ezuttal is olyan volt, hogy azok, kiket a komoly tudási vágy hozott el, valamint akik a könnyebb szórakozást keresték, kielégítést találtak.

Bevezetőül Palotay Antal főreáliskolai tanár tartott előadást a Marconi-féle drótnélküli táviróról, mely tárgy, arra való tekintettel, hogy a napokban nyitották meg Anglia és Amerika között a drótnélküli táviró-forgalmat, nagyon aktuális. Palotay, a mellett, hogy tudásával megismertette a közönséggel ezt a nevezetes technikai vívmányt, érdekes és élvezetes modorban értekezett mindvégig tárgyáról. Az előadást, melyet több kísérlettel élénkített, a közönség zajos tapsmal jutalmazta meg.

Farkas Ferencnek Havasi gyopár című költeményét olvasta fel ezután Szabó Irma, a színtársulat tagja. A költői szépségekben bővelkedő vers a magasból a földre került havasi gyopárról szól, jelképezve a tisztaságot a közönséges, sőt gyakran piszkos földi élet közepette. A tisztaság nem tud itt megmaradni, hanem visszatér a magas bérre, hová csak a költő gondolata tud feljutni néha, az ihlet percében, s fenn a tiszta magasságban körülöleli a gyopárt. Ugy a költemény nemes eszméje, mint a pompásan csengő verselés megkapták a hallgatóságot. A tapsokból, a pódiumra hívott költőn kívül kijutott az ügyes szavalónak is.

Zeneszám következett most, melyet nagy érdeklődéssel várt a közönség. A hangverseny termekben még új név: Schröder Béláné urnó neve volt olvasható a programmon, s ezen körülmény keltette fel a várakozást. Ez a várakozás, ha nagy is volt, nem tudott akkora lenni, mint a siker, mely a zongorajátékot kísérte. Kellemes meglepetéssel konstataálta a közönség, hogy a koncert-életnek egy számottevő tehetségét ismerte meg. Gál Ferenc „Magyar ábránd”-ját játszotta először, s a magyar zene minden hangulata, bűbája ott zsongott a teremben. Mikor a tapsok újból a zongorához szólították, Bachmann „Le Silphe, Valse impromptu”-jét adta elő. A hangversenykrónikában feljegyzésre méltó dolog, hogy ezuttal nem ráadás-képen szerénykedett a magyar darab.

Eredeti zeneszámmal szerepelt Köpf Kálmán. Saját szerzeményét: Lehullott az orgona virága... kezdetű dalt játszotta el hegedűn. A fiatal muzsikusként igen jó neve van Aradon, s a most bemutatott szerzeménye csak megszorította sikereit. Érzésteli előadása csak emelte a zenemű szépségét. Ugy ezt a számot, mint Beriot „Ballet-fantasie”-jét ügyesen kísérte zongorán Kaletzky Vilma urhölgy.

Az aradi kamara

a magyar helységnevek mellett.

(Kötelező magyar cégjegyzés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

Hazafis felfogásra valló, dicséretes határozatot hozott mai ülésén az aradi kereskedelmi és iparkamara.

Tudvalevő, hogy, különösen a szász kereskedők mennyire fitymálják a magyar állam nyelvét és intézkedéseit a maguk dolgaiban. Bár a magyar helységneveket a törvény állapította meg, ők körleveleiken, cégjelzésükön, levelezéseikben csak *Broost* urnak Szászváros, *Kronstadt* Brassó, *Schässburg* Segesvár, és *Gross-Kokler Komitat* Nagy Küküllő vármegye helyett. Ha magyar helységnevre címezve kapnak levelet, akad köztük, a ki perfidül visszaküldi a levelet. Hasonlóan járnak némely oláh kereskedők is. Csak *Oradea mare*, *Ceuj*, *Orastie* van előttük, Nagyvárad, Kolozsvár és Szászváros sincs, sőt még annyira mentek, hogy a szűzmagyar Debrecen nevét is eloláhsítják *Dobritin*-re.

De ez még a kisebb baj volt, mert az illetők fickándozásait jellemezte. Nagyobb baj volt az, amikor hivatalos könyvekben, a törvényszékek cégjegyzékeiben foglaltak idegen nevű cégek bejegyzései helyet. A kereskedelmi minisztérium által kiadott Központi Értesítőben, amely a cégjegyzékekben előfordult változásokat közli, jelent meg multkor egy ilyen cégbejegyzés: *X., institut de credit si economi.*

E két rendbeli tünet miatt sűrűen szóáltak föl a kereskedelemben. Az aradi kereskedelmi és iparkamara mai teljes ülésén elhatározta, hogy feliratot intéz a kormányhoz a hivatalosan megállapított helységneveknek a kereskedelemben való kötelező használatára, valamint a cégeknek a magyar állam hivatalos nyelvén való kötelező bejegyzése érdekében.

Hogy a kamara főlshóalásának meg lesz-e a hatása, nem tudjuk. De azt el kell ismerünk, hogy a kamara helyesen fogja föl ebben hivatását: a kereskedelmi érdekek védelme mellett a fölött is órködni kell, hogy a kereskedelemben a magyar állami szuverénitás is érvényesüljön s az üzleti téren semminő nemzetiségi törekvések ne jussanak felszínre.

Kaas Ivor — képviselő.

(A zsámbokrétai választás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

A magyar parlamentnek sokat emlegetett, zajos multu tagja került vissza a t. Házba, Kaas Ivor báró. A mint táviratban jelentik, a zsámbokrétai kerületben Major Ferenc dr. elhalálásával megüresedett mandátumra Kaas Ivor bárót néppárti programmal egyhangulag képviselővé választották. Ellenjelöltje nem volt.

Kaas Ivor karrierje elején meglehetősen szimpatikus szerepet vitt. Mint publicista egyike volt a tekintélyesebbeknek, a kinek vezércikkei súlylyal bírtak. Mint képviselő is nevezetes szerepet vitt: egy ízben a hátszegi kerületet képviselte, egy ízben pedig a főváros negyedik kerületét, mint a volt nemzeti párt tagja. Az országgyűlési karcolatok rendes alakja volt „a dán”, a mint Kaast származása után nevezték.

Népszerűségét, komolyságát akkor játszotta el, a mikor a néppárt uszályhordozójává szegődött. Emlékezetes az az utcai tüntetés, a melyet Lepsényi páter ellen rendeztek, a mikor Kaas Ivor báró Lepsényi kocsijának a bakján ült. A szóvivő politikusból komikus pozór lett

egyszerre. Csak úgy beszéltek róla: „Kaas Ivor a bakon.” — „A bak dán” stb.

A néppárt többször tett kísérletet, hogy a parlamentbe juttassa. Legutóbb a puchói választáson próbálták vele szerencsét. A december 4-én tartott választáson erős küzdelem volt közte és a szabadelvű párt jelöltje, dr. Sipeky Sándor között, amely végre Sipeky Sándor győzelmével végződött.

Kevéssel ezután történt, hogy meghalt a hontmegyei elienzek vezére, Ivánka Zsigmond, aki Kaas Ivor báró rokona volt. Néhány héttel a halál után Kaas fölkereste Széll Kálmán miniszterelnököt és elhozta neki az üzenetet, a melylyel az öreg Ivánka halálos ágyán bizta meg: hogy az öreg Ivánka mindig Széll Kálmánban látta a jövő emberét.

Hogy Major Ferenc dr. meghalt, a néppárt a zsámbokrétai kerületben léptette föl, ahol, miután ellenjelöltje nem volt, egyhangulag meg is választották. A politikai körök érdeklődéssel tekintenek új parlamenti szereplése ele. A néppárt erős harcost nyer benne, habár a régi tekintélyt aligha nyeri vissza. Mert ha a legszeb orációt vágja is ki, a t. Ház tagjai előtt megjelenik egy kép a multból: Lepsényi kocsija, amint a tüntetők közt hajtott el és — Kaas Ivor a bakon.

HIREK.

Bács Nándor bicskája.

— Az aradi törvényszék Scheinbergerhez. —

Arad, január 30.

Scheinberger Móricról, az aradi adóhivatali panama ismert alakjáról, kinek neve olyan sokat szerepelt már a nyilvánosság előtt, egy idő óta nem hallottunk semmit. A fegyházból történt kiszabadulása után Aradon tartózkodott, kávéházi és vendéglő alapítási tervekkel foglalkozott, azután eltűnt innen.

Most az aradi törvényszék foglalkozik ismét Scheinbergerrel, s ez ügyből kifolyólag megtudjuk, hogy az öreg panamista jelenleg Budapesten tartózkodik. Annak, hogy Scheinberger neve ismét szerepel, egy bicska az oka, melynek a következő a története.

Mikor az aradi adóhivatali sikkasztás felfedezésének nevezetes napján letartóztatták Bács Nándor adótárnokkal együtt Scheinbergert is, a náluk lévő tárgyakat elvették. Hogy azután a mult évben kiszabadult a váci fegyházból Scheinberger, az illető tárgyakat visszádták neki. Tévedésből, vagy szándékosan történt, nem tudni, hogy Scheinberger a saját ingóságain kívül egy bicskát is elvitt. Ez a bicska pedig a még Vácott ülő Bács Nándor tulajdonát képezi.

Az aradi törvényszéken most valahogyan rájöttek arra, hogy ez a bicska hiányzik, s hogy Scheinbergernél van és ezért a budapesti bejelentő hivatalhoz fordultak, megtudandó, hol lakik Scheinberger Mór. Ezután majd felhívják Scheinbergert, hogy a más tulajdonát képező bicskát szolgáltatassa vissza a törvényszéknek.

Scheinberger, ha bevallja, hogy a bicska nála van, amint őt ismerjük, nem mulasztja el az alkalmat, hogy egy kis kedélyeskedést megkockáztasson. Bizonyára hivatkozni fog arra a szoros barátságra, mely közte és Bács között fennállott, s amelynek fejében csak rászolgált arra, hogy egy kis emléket őrizzen tőle. Akár rá is vésetheti a kés nyelére:

A panamás napok emlékéül.

— Rezső trónörökös emlékezete. Ma van tizennégy esztendeje annak, hogy Rezső trónörökös meghalt. A szomorú évforduló alkalmából, a mint Bécsből táviratozzák, a király ma

reggel fél 8 órakor megjelent a kapucinusok sirboltjában és néhai Rezső trónörökös koporsójánál imát mondott. Azután néhai Erzsébet királyné és szülei koporsójánál is imádkozott. O felsége tíz percig időzött a sirboltban, azután visszatért a Burgba. Lajos Viktor főherceg koszorut tétetett le a néhai trónörökös koporsójára. Lónyay grófné gyönyörű virágfüzért küldött. Erzsébet főhercegnő és férje, Windischgrätz Ottó herceg, szintén szép koszorukat küldtek. II. Vilmos német császár ma délben Brockdorff gróf német követségi titkárral gyönyörű koszorut tétetett le néhai Rezső trónörökös koporsójára.

Budapesten a királyi palota Szent István templomában délelőtt 9 órakor Kanter Károly apátplébános csendes gyászmisét mondott az elhunyt trónörökös lelkiüdvéért. A gyászisten-tiszteleten jelen voltak: Klotild főhercegnő két leányával, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagyt, lovag Löwenstein szertartásmester, Gallé Antal főfelügyelő várkapitány, báró Bánffy Gyula testőrhadnagy, valamint az udvarnagyi hivatal és a várkapitányság tisztikara, továbbá a testőrök és a palota összes személyzete.

Ugyancsak délelőtt 9 órakor volt gyászistentisztelet a budavári koronázó Mátyás-templomban is, melyet dr. Nemes Antal apátplébános végeztet.

— **Uj magyar testőrség.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Széll Kálmán miniszterelnök a pénzügyi bizottság mai ülésén bejelentette, hogy a király a civillista feleslegéből hatvan magyar darabont testőrből álló csapatot állít fel. A csapat, mely az osztrák „Leibgarde“ mintájára szerveződik, a budai várban fog lakni.

— **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** Az aradi ügyvédi kamara 1903. január 31-én délután 5 órakor, hivatalos helyiségében tartja meg rendes évi közgyűlést, a melyre a kamara aradi tagjait minél nagyobb számban való megjelenésre meghívom. Aradon, 1903. január 30-án. Szalay Károly, az aradi ügyvédi kamara elnöke.

— **Az olasz külügyminiszter állapota.** Rómából táviratozzák: Prinetti külügyminiszter állapotáról Mazzoni tanár ma délelőtt 9 órakor a következő jelentést adta ki:

A miniszter az éjszaka első részét kissé nyugtalanul töltötte, de ez a nyugtalanlás csakhamar megszűnt, úgy, hogy a beteg elaludt. A gyöngye láztünetek egész éjjel tartottak, de most reggel a beteg hőmérséklete már majdnem rendes. Erverése és lélegzése jó. A tegnapi kezdődött javulás lassan halad.

Bülow gróf német birodalmi kancellár táviratot küldött Prinetti külügyminiszternek, amelyben szíves rokonszenvét fejezi ki a miniszternek és szívből kívánja, hogy a miniszternek Olaszországra nézve oly drága egészsége mielőbb helyreálljon.

— **Az új magyar biboros.** A Zeitz jelenti megbízható forrásból: Az új magyar biboros kinevezésének kérdése már el van döntve. Bizonyos, hogy sem a magyar kormány jelöltjét, Somassa érseket, sem a római kuriai jelöltjét Majláth grófot, hanem egy harmadikat, Császka érseket fogja érni a szerencse. Az a meggyőződés van elterjedve magyar főpapi körökben, hogy a kuria Majláth mellett csak azért foglalt állást, hogy meghiusítsa Samassa kinevezését. E mellett bizonyít az a körülmény, hogy a korábbi tárgyalások folyamán a kuria Posilovics zágábról érseket terjesztette elő, habár tudta, hogy a magyar kormány horvát püspököt nem fog akceptálni. Mindenesetre volt már Mihalicz érsek személyében horvát bibornok, de ez bibornok lett, habár horvát is volt és nem, mert horvát volt, míg Posilovics kinevezetése esetén ennek horvát nemzetisége most kifejezésre jutna.

— **A csaba-vestői vasut.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A képviselőház mai ülésén

terjesztette be Láng Lajos kereskedelmi miniszter a *békés-csaba vestői* és a balatonmelléki tapolca-kezdhelyi h. é. vasutakról szóló törvényjavaslatokat.

— **Nessi Pál elbocsájtása a hadseregből.** A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszter egy rendeletét, mely szövege szerint így hangzik:

„Elbocsáttatik 1903. évi január hó 24-vel szolgálati kötezettségének teljesítése után, tiszti rendfokozatának megtartása nélkül, saját kérelmére: Nessi Pál, a budapesti I. honvédkerületi parancsnokság nyilvántartásában álló szolgálaton kívüli viszonybeli hadnagy.”

— **Zichy Jenő és az ifjuság.** A fővárosi egyetemi ifjuság, mint tudósítónk sürgönyzi, nagy tüntetést rendez Zichy Jenő gróf tiszteletére, abból az alkalmából, hogy a katonai javaslatok miatt szabadelvűpártból kilépett. Hónap este *fáklyásmenettel rendeznek a gróf lakásához*, melynek erkélyéről Zichy beszédet tart. A gyülekezés 5 és 6 óra között lesz az Egyetem-téren. Ma este mintegy kétszáz főnyi egyetemi ifjuság a Lloyd klub elé akart vonulni, hogy Széll Kálmán miniszterelnök ellen tüntessen. Az ifjakat azonban sikerült lebeszélni, s így a tüntetés elmaradt.

— **Munkás előadások.** Az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye vasárnap, február hó 1-én és hétfőn, február hó 2-án délután, két szórakoztató és szakelőadást tart. Vasárnap délután 3 órakor az Ujtelepen az Erzsébet-utcai új leányiskola nagytermében a következő műsorral: Szavallat. Előadja Farkas Ferenc. Magánjelenet. Előadja Kovács Géza. Szakelőadás a természetrajz köréből: Az állatok szellemi képességeiről. Tartja Matusik Márton tanár. Népdalok. Eneklí Szigeti Pál Jenő; hegedűn kíséri Grosz József. Hétfőn délután 4 órakor a belvárosban a templom-utcai fiúiskola nagytermében. Ennek a műsora ez: Szavallatok. a) Farkas Ferenc, b) Haas Albert. Szakelőadás: A Hunyadiak kora (III) Tartja Kara Győző tanár. Népdalok. Citerán játsza Fischer Vilmos.

— **Öreg honvédek gyűlése.** Az aradi 1848/49-iki honvédek egyesülete február 2-án délelőtt tizenegy órakor a városháza földszinti kistermében tartja évi közgyűlést. A közgyűlés tárgya a pénztáros-választás is lesz, miután az egyesület eddigi pénztárosa, Herold Gyula elfoglaltságára való tekintettel, e tisztségéről lemondott.

— **Leköszönt kórházi orvos.** Az aradmegyei közkórház nemrég kinevezett másodorvosra, Visky Pál dr. ma beadta lemondását a kórházban viselt állásáról. A legközelebbi napokban ki fogják írni helyére a pályázatot.

— **Letartóztatott színigazgató.** Jakabfi-Jakubovics Gábor elzülött színigazgató Nagy-Károly környékén bérleti pénzeket szedett be a közönségtől, anélkül, hogy társulata lett volna. Az összeszedett pénzzel éppen meg akart ugrani, mikor oda érkezett az országos színészegyesület körözlvénye, mely Jakabfit leleplezte. Szabó járásbíró erre letartóztatta a színigazgatót. Jakabfi volt társulataitól is gyakorta sikkasztott.

— **Sikkasztó főkönyvelő.** Temesvárról táviratozzák: A fehértemplomi takarékpénztár január első napjaiban egy 15000 koronát tartalmazó pénzeslevelet küldött egy temesvári takarékpénztár címére, mikor azonban a levél megérkezett, csak 10,000 korona volt benne. A megindított nyomozás kiderítette, hogy a hiányzó 5000 koronát Martin Kristóf, a fehértemplomi takarékpénztár főkönyvelője sikkasztotta el, a kit a rendőrség ma letartóztatta.

— **Tizezer munkás sztrájkja.** Madridból táviratozzák: Reusban általános sztrájk van. Tizezer munkás hagyta abba a munkát. Mint hogy a sztrájkolók erőszakoskodtak, a katonaságot összehozták. Az élelmiszerek hiánya fokozza a helyzet komolyságát. A hatóságok békéltető kísérletei eddig eredménytelenek voltak.

— **Előléptetés.** A pénzügyminiszter Balajthy Gyula aradi pénzügyi fogalmazót magasabb fizetési osztályba léptette elő.

— **A székesfehérvári gyilkosság.** Székesfehérvárról táviratozzák: A múlt év augusztus hó 12-én meggyilkolt Bernát Julia ügyében a törvényszék vádpanácsa a szeptember hó óta fogva levő Krausz Vilmos pénzügynököt az ügyészség indítványára gyilkosság büntette miatt vád alá helyezte. Krausz ügyvédje a vádhatározat ellen nem felebbezett, s így februárban megtartják az esküdtszéki tárgyalást.

— **Az anyakönyvvezetők köréből.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében a szentleányfalvi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Vaja Kálmán jegyzőt nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Letartóztatott vasuti tolvaj.** Fővárosi tudósítónk írja: Jó fogást csinált tegnap a budapesti rendőrség Letartóztatta Weisz Pál utazó zsebtolvajt, aki főképp a Bécs és Budapest közt közlekedő gyorsvonatokon űzte a mesterségét. Mindig elegánsan öltözködött, első osztályban utazott, ahol rendesen kártyázott is. A rendőrséggel már több ízben meggyűlt a baja és a székesfőváros területéről már évekket ezelőtt kitiltották. O volt az, aki a millenniumi kiállítás alkalmával Gromon Dezső államtitkár zsebéből nagyobb összeget lopott ki. Weisz Pált a rendőrség emberei Szondy-utca 38. számú lakásán tartóztatták le, ahol a szeretőjével lakott. Lakásán sok ékszert, zálogcédulákat és egy 3000 koronáról szóló betéti könyvecskét találtak, mely a szeretője nevére volt kiállítva. Az értéktárgyakat és a betétkönyvet a rendőrség lefoglalta. A híres zsebmetsző szeretője egy bukkolt leány, aki rendőri felügyelet alatt van. A pénz eredetéről nem tudott felvilágosítást adni és így kétségtelen, hogy azt Weisz Páltól kapta, aki ezt viszont mesterségének gyakorlásával szerezte.

— **Hajósütyedés a Maroson.** A időjárás a legutóbbi napokban megfordult. A múlt napok kemény hidegét enyhe légáramlat váltotta fel s a folyók jege ismét utban van, a hajósok élénk aggodalmára, mert az elvonuló jég a veszélyes helyeken rendszerint sok kárt okoz. A hajósok most már nem hisznek a téli idő állandóságában s bizonyára csakhamar elő fognak sietni vízi jároműveink, améár a hajósokat ért súlyos csapások óvatosságra intenek. A jégzajlás a Tiszán és a Maroson január első napjaiban elég bajt okozott. Negyedikén a Marosban a „Julcsa“ hajót 500 métermázsza buzával, Tisza-Kesziné a „Szamos“ hajót 2100 métermázsza buzával, ötödikén pedig Szeged alatt a „Szent István“ hajót 4700 métermázsza buzával súlyosztotta el a jégzajlás.

— **Összeégett gyermek.** Tegnap este a Batthyányi-utca 11. számú házban összeégett Adácsi István házmesternek három éves István nevű fiacskája. Az anyja a háziasszonytól volt munkában s ezalatt gyermekét a szobában magára hagyta. A kis fiú a kályha mellé állt, egy szál ing volt csak rajta s ez a kályha tüzétől meggyuladt. A kis fiú mellén, karján és nyakán szenvedett súlyos égési sebeket, melyekkel tegnap este a közkórházba vitték be. Ma délelőtt a fiúcska meghalt. Az ügyész vizsgálatot indított a gondatlan szülők ellen.

— **A számár, mint nászajándék.** A tegnapi benyújtott autonóm vámtarifa hetvenkettedik tétele új vámbjektummal foglalkozik, öt korona vámot vett a számárra, amely eddig vámentes volt, akarcsak a német közmondás szerint a gondolat. Még a drakói szigorúsága új német vámtarifa sem rója meg a számarat semmiféle adóval, azért az ember önkénytelenül is gondolkodába esik, hogy miért emelünk ép-

Magy kir államv. üzletv. Szeged.

1969—1903. I. sz

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének 1903. év márczius havától ugyanazon év augusztus hó végeig szállítandó 10000 drb. 1.60 m. hosszú lehetőleg száraz III. rangu tölgytalpfára van szüksége, a melyek szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

A részletes feltételeket tartalmazó „Ajánlati-felhívás” valamenyny államvasuti üzletvezetőségénél megtekinthető s alulírott üzletvezetőségénél díjtalanul megszerezhető.

Ajánlattevők kötelesek az ajánlott talpfa értékének 5%-át mint bantpénzt készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi február hó 20 án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztárába letenni.

Az ivenkint egy koronás magy. okmánybéllyel ellátott ajánlat lepecsételve és ezen külcimmal: „Ajánlat III-ad rangú talpfák szállítása iránt 1969—1903. számhoz” folyó évi február hó 21-ik napjának déli 12 órájáig a szegedi üzletvezetőség I. altámas osztályánál benyújtandó, illetve oda posta útján beküldendő.

Szeged, 1903. évi január hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

532—1902. vég. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a váci kir. járásbíróság 1902. évi Sp. 531/4. számú végzése következtében dr. Barabás Béla és dr. Tabakovits György ügyvédek által képviselt Balázs Lajos és társai felperesek javára, Weninger József és neje alperesek ellen 1054 kor. 47 fillér s jár. erejéig 1902. évi december hó 18-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le. illetve felülfoglalt és 971 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az új-aradi kir. járásbíróság 1902. évi V. 824/2. számú végzése folytán 1054 kor. 47 fillér tőkekövetelés, ennek 1900. évi augusztus hó 10. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 62 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Új-Aradon, végrehajtást szencsők la kásán (Fő utca 134. sz.) leendő eszközzésére 1903. évi február hó 11. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le. és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Új-Aradon, 1903. évi január hó 28. napján.

Róth István,

kir. bír. végrehajtó.

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Köhögést

osillapít

a hirneves és kellemos ízű

Kaiser-féle mell-bonbon.

2740 körjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerüzletében Aradon. 1910

Hirdetmény.

1777—1903.

A 28044—902. szám alatt kelt végzésünkkel az 1903. évben megtartandó ló-ostályozásra megállapított határoapokat a cs. és kir. 7. hadtestparancsnokság megváltoztatni kérvén, ennek eleget tennő a folyó évi lóostályozás megtartására határidőül folyó évi április hó 22. és 23 ik napjait tűztük ki.

Arad, 1903. évi január hó 24.

A városi tanács.

Papirkereskedés

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papirkereskedése, könyvnyomdája, fényképészeti cikkek raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK

művészies kivitelű dobozokban, felülmulhatlan választék.

Könyvnyomda

FESTÉKSZEKRÉNYEK olaj és aquarel.

RAJZESZKOZOK.

FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.

IRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.

Rendkívüli nagy választék.

Valóban mérsékelt árak!

33

Fényképészeti cikkek raktára

Naponta postacsomag-expeditió.

Magy. kir. államv. üzletv. Debreczen.

32890—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Csap és Királyháza állomásán 1903. évi július hó 1-én a vasuti vendéglők bérlete lejár, ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglők bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Csap, illetve Királyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” felirattal ellátott, nemkülönben a kelt okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1903. évi február hó 10-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térti bevénnyel nyújtandók be; külön-külön mindegyik vendéglőre ugyanazon időpontig, bantpénz pedig négyszáz korona készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól, a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján, jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályban (Fisza-palota II. emelet 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12, és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről felitéleztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak fenn tartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára, szabadon választhassanak.

A vendéglő helyiségek közül az I—II. oszt. étterem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni míg a III. osztályu város- és étterem világítás és fűtési költségeit fele részben a vasutintezet, fele részben pedig a vendéglős viseli.

Kelt Debreczen, 1903. évi január hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Miért szenved ön?

ha biztos kilátása van a gyógyulására minden még oly régi seb is meggyógyul és mentve lesz minden fájdalmas műtétől, ha

Thierry Adolf egyedül valódi

CENTIFOLIA KENŐCSOT

használja kiváló hatásai sebek gyógyulására és fájdalmak enyhítésére felülmulhatatlan. A valódi Centifolia szappan alkalmazható: mellfájás ellen gyermekágyasoknál, tejáradat esőkkenésénél, mellkeményedésnél, csuszos állapotoknál, nyílt sebeknél, dagadt lábaknál és csontszu ellen vágás, szurás, lösebek és ütéseknél, genyedéses sebek, Carbunkulus és minden égési sebek ellen. Fagyos testreszeknél, fekvés által előidézett sebeknél, betegknél, gyermeksebeknél stb.

THIERRY A. gyógyszerész balsam és centifolia kenőcse.

Ezen két gyógyszerükben utólréhetetlen szer nincs kitéve megromlásnak, hanem ellenkezőleg, mentől régebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, ugyazintén nem szenvednek sem a fagytól, sem a forrástól, miért is minden időben alkalmazhatók. Csaknem mindig eredményt és segítséget hoznak, mindenesetre azonban, hogy nem szabad hamisítványokhoz, vagy értékes és hatástalan ugynevezett potzerekhez nyulni, mely csak ezáltal pénzkiadás, hanem tartssuk magunkat ezen két régióta bevált, olcsó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világírti szerekhez, melyeket, minden háznál készletben kellene tartani. Ahol nem kapható a valódiság mindot ismertetőjével, rendeljünk egyszerűen direkt a következő címén:

THIERRY (A.) gyógyszerész védangyal-gyógyszertára Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Budapesti főraktár: Török J. gyógyszerüzletében, Király-utca. Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerüzletében és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy 30 éves,

teljesen árva uri leány, pár ezer korona hozományral, házasság czéljából ösmeretséget ohajt kötni egy hozzá illő uri férfivel. Leveleket „Jó gazdasszony” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 298

Szt.-László-utczában

185 □-öl üres telek eladó. Bővebbet Mittner Józsefnél, Belváros, Választó-utca 17. 246

Egy, esetleg két szoba

butorozottan, külön bejárattal azonnal is kiadó, teljes ellátás is kapható Ferencz-tér 1. szám. Scheffer-házban. 294

Jutányos áron

adok zongoraórákat kitűnő módszer szerint. Konschitzky Józsefné, Varjassy József-utca 14. sz.

Keresek

2-3 szobás botorozatlan garcon lakást lehetőleg az Andrássy téren vagy a közelében azonnali beköltözésre. Ajánlatok „Garcon” jelige alatt a kiadó hivatalba kérek. 296

Csak 5 korona

4 1/2 klg. igen finom, a préselésnél megsérült

Toilette-szappan

különböző finom illattal. A szétkül-
dés utánvétellel, vagy a pénz előleges
beküldése ellenében történik. Spitzer
A. Wien, IV/1 Kottenbrücken-
gasse No. 12/A. 2741

Aki jó és szép czipót akar
az készítesse czipót

Seelinger M. Andor

uri és női minta czipészetében

Szabadság-tér 4. (Pözl-kávéház mellett.)

Készít legújabb divat szerint és 14-
los lábakra 134

(Orthopäd) gyógy-czipőket.

Kereskedők és iparosok
figyelmébe!

Ha jó tiszta nyomásu

ruggyanta bélyegzőt

akar használni, úgy rendeljen csak
is Tintner-féle gyártmányu rug-
gyanta bélyegzőt, képviselve Aradon

Gáspár Soma által

Szent Péter-tér 5. sz.

1820—1903.

Hirdetmény.

Az 1902 évben általános italmérési illeték összeirási munkálatok után engedélyezett italmérések várható forgalmáról szerkesztett összeirási jegyzék 5. ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. végrehajtása iránti utasítás 17. §-a értelmében 1903. évi január hó 31-től számítandó 8 napra a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Korondi Gézáné, Borsos Szabó Antalné, Schwartz Berta, Kohn József, Weisz Károly, Baumann Ignác, Hoffman Aranka, Vandrák Árpádné, Winkler József, Jankovics Jánosné és Ferenczi Jenő, akik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekelteken kívül az ipartestület és kereskedelmi testület is nyújthat be a város fogyasztási adófelügyelőségénél észrevételeket.

Arad 1903. január hó 24-én.

A városi tanács.

Farsangi idényre

eikészültek a

kivágott lak, bőr és fehér

czipők

(nem fasarok) 291

az Aradi czipészek termelő

szövetkezetében

Templom-utca Minorita-palota.

ARADI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR.

Meghívás

az „Aradi Első Takarékpénztár“

részvényeseinek

vasárnap, 1903. évi február hó 1-én délelőtt 10 órakor

az intézet üléstermében (Atzél Péter-utca 1. szám) tartandó

62-ik rendes évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 28. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1902. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 29. §-ának rendelkezése szerint:
 - a) a társulati elnöknek,
 - b) 6 igazgatónak,
 - c) 3 felügyelő-bizottsági rendes és egy póttagnak,
 - d) 12 bíráló-bizottsági tagnak, és
 - e) 14 igazgató-választmányi tagnak három évre történő megválasztása.
4. Netaláni indítványok. (Alapszabályok 23. §-a.)

159

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. cz. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkéretnek, hogy részvényeiket, vagy az ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig ezenkívül meghatalmazásaikat 1903. évi január hó 31-ig az intézeti főpénztárnál nyerendő elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1903. évi január hó 12-én.

Az igazgatóság.